

Stay behind

Hvorfor oppløsning?

Av Leif Schanche, Oslo

AP
18/4-96

Første gang jeg så betegnelsen «Den hemmelige hær» var ved utgivelsen av Ronald Byes og Finn Sjues bok med denne misvisende tittel. En hær består av flere hundre tusen mennesker, og ikke en gruppe på ca. ett tusen, som boken handler om. Jeg så imidlertid tittelen som vel egnet til sensasjon og derved bedre salg av boken. I Aftenposten 29.3, leser vi på ny om «Den hemmelige hær». En instruks - gitt av forsvarsminister Jens Chr. Hauge i 1948 - er funnet i arkivet, og belyser etter avisens mening «sensasjonen».

Hva er vel mer naturlig enn at en forsvarsminister som under deler av okkupasjonen ledet motstanden mot okkupantene, forbereder frigjøring av landet hvis det nok en gang skulle bli okkupert? Det er vel kjent for de fleste at det eksisterte militære motstandsgrupper under krigen i Norge. Svakheten ved disse gruppene var at de med store problemer først ble etablert da okkupasjonen var en realitet. Det ville ha vært en større sensasjon om ikke Forsvarets ledelse i 1948 bygget på erfaringene og rettet en slik svakhet.

Motforestillingene hos endel mennesker synes å være at denne organisasjonen burde ha vært under politisk kontroll og ikke hemmelig. Når en forsvarsminister gir en instruks til den militære ledelse, er den politiske kontrollen en realitet. At kontrollen kanskje kunne vært bedre, ville ha vært lett å endre uten de store sensasjoner. At en slik organisasjon må være hemmelig, vet alle som har kjennskap til hva krig og okkupasjon er. De som ikke vil innse dette, er de som ikke ønsker et militært forsvar og som bruker alle midler for å ødelegge vår beredskap. Med sine aktive pressgrupper har de også i denne saken lykket.

Organisasjonen Stay behind er oppløst. Det ville være av stor interesse å få vite hvem som vedtok oppløsningen

og med hvilken begrunnelse. For de som har vært involvert i dette viktige og vanskelige arbeid, må det ha vært frustrerende å se at erfaringer som de fleste i voksenalder hadde fra krigen, ikke lenger skulle være gyldige på grunn av politisk uforstand.

Jeg håper at den skade som er gjort, kan reduseres ved at dagens politiske og militære ledelse iverksetter tiltak som medfører at vi også på dette området får tilfredsstillende beredskap.

109926